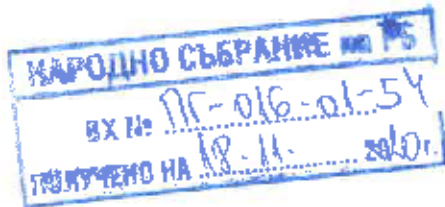

ДО Г-ЖА МАРИЯ БЕЛОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ЗЕМЕДЕЛИЕ
ПРИ 44 НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОПИЕ
ДО Г-ЖА ДЕСИСЛАВА ТАНЕВА
МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ГОРИТЕ И ХРАНИТЕ

КОПИЕ
ДО Г-Н КРАСИМИР КОЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА АГЕНЦИЯ
ПО ЛОЗАТА И ВИНОТО
ОТ
ЧЕРНОМОРСКА РЕГИОНАЛНА ЛОЗАРО-ВИНАРСКА КАМАРА
ЕИК 103603150 представлявана от Цанко Иванов Станчев,
председател на Управителния съвет

Относно: Становище по Закона за виното и спиртните напитки, във връзка със гласуване на втори четене внесено от Национална лозаро-винарска камара вх. номер R ЗХ 016-01-1/27.10.2020

УВАЖАЕМА Г-ЖО БЕЛОВА,

УВАЖАЕМА Г-ЖО ТАНЕВА,

УВАЖАЕМИ Г-Н КОЕВ,

В свое становище, по Закона за виното и спиртните напитки вх. номер R ЗХ 016-01-1/27.10.2020, внесено в срока предоставяне на предложение между първо и второ четене на закона, НАЦИОНАЛНАТА ЛОЗАРО-ВИНАРСКА КАМАРА прави предложения пряко засягащи съществуването и дейността на РЕГИОНАЛНИТЕ ЛОЗАРО-ВИНАРСКИ КАМАРИ

Регионалните лозаро-винарски камари, подписало настоящото, категорично се противопоставяме на предложенията на Националната лозаро-винарска камара, за реорганизация на дейността на междупрофесионалните организации, като в подкрепа на това сочим следните основания:

1. Предлаганите от Националната лозаро-винарска камара промени в Законопроекта на Закона за виното и спиртните напитки (ЗВСН), в частта му отнасяща се до структурата и функционирането на междупрофесионалните организации, представляват съществени

организационни изменения, които не са предхождани от обсъждане в сектора, не са подкрепени с позиция на засегнатите организации, не са придружени с каквато и да била оценка за въздействие и не дават никаква прогноза за потенциалния ефект, които биха произвели. Голословни са твърденията, че предлаганите промени биха довели до подобряване на комуникацията на институционално ниво, както и че настоящата структура от организации води до неспазване на единни стандарти в бранша и несъгласуваност при представяне на проблемите на бранша.

Винаги когато се обсъжда организационната структура в лозаро-винарския сектор се има предвид, че спецификата на производството предполага не толкова спазване на единни стандарти, колкото стимулиране на регионалната специфика на производството и насърчаване на въвеждането и развитието на единните системи за качество в ЕС (наименования за произход, географски означения, специфични традиционни наименования). Тази структуро-определяща специфика е залегнала последователно и неотменимо в Закона за виното и спиртните напитки от 2000 година до настоящия момент. Изградената структура на междупрофесионалните организации, с независими местни регионални структури, има за цел да създаде предпоставки за развитие на регионите, чрез механизмите на децентрализацията и браншовия контрол. Регионалните лозаро-винарски камари и развиват дейност през последните двадесет години, като в този период, със средствата на своите членове, те са се утвърдили като познати и влиятелни структури по места. Чрез правомощията, предоставени им в Закона за виното и спиртните напитки, те наблюдават състоянието на лозарството в районите си, като издават сертификати за произход на винено грозде и съответно следят за автентичността, качеството и произхода на произвежданото вино, чрез регионалните дегустационни комисии. Регионалните лозаро-винарски камари и Националната лозаро-винарска камара нямат припокриващи се функции и никога не са имали. ЗВСН е разпределил функциите и отговорностите им и е запазил независимостта им по начин, който да позволява на РЛВК да осъществяват дейност, съобразно спецификата на региона си в който функционират, а НЛВК да има информация от регионите и на базата на тази информация да сътрудничи при формиране на националната политика в сектора. Тук трябва да посочим, че за съжаление, през 2011 година, без да информира и поиска становище на регионалните лозаро-винарски камари, НЛВК се отказа да изпълнява част от своите функции (да администрира и води регистър на гроздопроизводителите и регистър на вината с наименование за произход) и това доведе до съществени нарушения в комуникацията между организациите. До настоящия момент РЛВК са изпълнявали отговорно и стриктно задълженията си по ЗВСН, включително и тези свързани с предоставяне на информация на НЛВК. Трябва също така да подчертаем, че към настоящия момент в закона съществуват достатъчно и ефективни механизми НЛВК да осъществява методично наблюдение върху дейността на РЛВК, да дава указания и да следи за изпълнението им и да поличава информация от регионалните структури.

2. От изключително значение за развитието на сектора е в ЗВСН да бъдат предвидени механизми за насърчаване на развитието на регионите и прилагане на системите за качество. Вината с наименования за произход безспорно се определят като такива висока

добавена стойност и с потенциал за развитие във висок пазарен сегмент. Подчертаваме, че ресурсите по Националната програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор, включително и в настоящия програмен период, са насочени именно към подпомагане и стимулиране на производството на вината с наименование за произход. За да има вина с висока добавена стойност и с доказан произход трябва да бъдат полагани системи усилия за децентрализация и развитие на регионите. За постигането на тази цел съществуването и устойчивостта на независими, регионални, междупрофесионални структури е от съществено значение. РЛВК са структури с натрупан административен опит по места и изграден експертен профил, който може ефективно да бъде използван за наблюдение и развитие на районите, предназначени за производство на вина с наименование за произход. В допълнение трябва да посочим, че основна тенденция в Общата селскостопанска политика в новия програмен период 2020-2025 е децентрализация и стимулиране развитието на регионите. В лозарството и винопроизводството прилагането и развитието на регионално обвързана политика е от съществено значение за повишаване на конкурентноспособността и пазарната ефективност на сектора. Предложенията на НЛВК категорично не са в тази посока. Централизирането на организациите и отнемането на самостоятелността на регионалните структури ще обезличи регионите до лозарски зони, със възможност за налагане на единни стандарти, но без отличимост и автентичност на произхода. Трябва също така да посочим, че децентрализацията на организациите е предпоставка за прозрачност, проследяемост и отчетност на дейността, възможност за информиран избор при членуване и насърчаване на сдружаването. Съвкупността от тези елементи е гаранция за устойчивост на организациите. Именно върху това е бил насочен и законодателя, избирайки да закрепи настоящата структурата на организациите в сектор „Вино“. Не трябва да се пропуска и обстоятелството, че от изключително голямо значение е процесът на сдружаване в сектора да продължи. Централизираната система предлагана от НЛВК „изхвърля“ организациите на производителите и тематичните сдружения в бранша от процеса на вземане на решение, превръщайки ги в маргинални сателити на една доминираща структура. Убедено твърдим, че комуникацията между сдруженията и браншови организации в сектор „Вино“ най-успешно и ефективно се случва на местно ниво, близо до производителите в условия на децентрализация и комуникация от „основата към центъра“. Считаме, че структурата на междубраншовите организации в сектора трябва да бъде поставена на следните три основни принципа:

- прозрачност, проследяемост и отчетност на дейността
- регионална обвързаност
- създавана не широка мрежа за комуникация и сътрудничество между различните самостоятелни и независими организации в сектора.

3. Разбира се структурата на междубраншовите организации в сектор Вино страда от някои пороци и тук не можем да не се съгласим, че тя има нужда от ревизиране и промяна. В последните 10 години, на базата на натрупания опит, РЛВК се опитват да повдигнат въпроса за реструктуриране на организациите в сектора, с цел подобряване на дейността им. Многократно е поставян въпроса за промяна на средата и механизма на комуникация по начин, който да отчете постигнатото, да не доведе до значителни и необосновани сътресения и да бъде насочен към развитие на сектора, чрез развитие на

регионите. Структурата, която РЛВК упорито поставят на обсъждане в сектора, предвижда НЛВК да се превърне в същинска национално представителна организация в бранша, обединяваща единствено и само регионалните междубраншови структури. Убедени сме, че така НЛВК ще постигне структурно единство, няма да бъде подложена на риск при вземане на решения да доминират интересите на определени кръгове производители, ще изгради доверие между различните по големина вино и гроздопроизводители и действително ще бъде надежден партньор на държавата при формиране на политиката в сектора. Понастоящем структурата на НЛВК е нестабилна и няма гаранции, че политиката ѝ няма да бъде доминирана от едни или други корпоративно заявени интереси. Това дистанцира много от потенциалните членове и намалява авторитета на организацията. Убедени сме, че НЛВК трябва да бъде авторитетна организация, която да обединява независими регионални структури, а не директно производители. В своята аргументация НЛВК сочат като добри примери за професионална структура Камарата на строителите и Камарата на архитектите. Бихме определили примерите като неподходящи и неотнормирани към сектор „Вино“. Най-малкото посочените организации развиват дейност в напълно различна икономическа сфера от земеделието, подчиняваща се на други правила. Много по лесно е да потърсим добри примери и практики в сектор „Земеделие“. Като такъв добър пример за наистина успешна професионална организация в сектор „Земеделие“ ще посочим Националната асоциация на зърнопроизводителите. Съгласно чл. 9 от нейния устав: „Чл.9.(1). Членството в Организацията е доброволно. В нея могат да участват само регионални организации (сдружения) на зърнопроизводители от всички области на Република България, които споделят целите на Организацията и приемат средствата за тяхното постигане.

(2). Членовете на Организацията запазват своята икономическа и юридическа самостоятелност.

(3). В Организацията не могат да членуват физически лица, политически партии и движения, както и религиозни организации.

Практиката показва, че посочената структура е успешна и доказано устойчива, с добрите примери в партньорството с държавата при формирането на националната политика.

Трябва да подчертаем, че преструктурирането на дейността на организациите в сектор Вино, по начина по който сме предлагали, няма да доведе до никакви съществени затруднения и няма да е свързана с прекратяване на дейността на съществуващи организации и затрудняване на изпълненията на възложените функции по ЗВСН. Но независимо, че сме убедени в устойчивостта и ефективността на тази структура никога няма да наложим нейното прилагане без широко обсъждане и консенсус в бранша. Допълваме, че ако бъде възприета промяна структурата предлагана от РЛВК българските междубраншови организации в сектор Вино напълно ще съответстват на най-добрите европейски практики по отношение на поставените цели и постигнати резултати.

Оставяме без коментар обстоятелството, че НЛВК никъде в своите предложения не посочва какъв финансов ресурс може и ще отдели за преструктуриране на регионалните

структури ако те станат напълно зависими от нея и има ли опит и административен капацитет да управлява дейността им.

4. Към настоящия момент РЛВК са членове на НЛВК, включително и на ротационен принцип членове на Управителния съвет на НЛВК. Недопустимо е една организация да взема решения за функционирането на своите членове и съществено да засяга дейността им (включително, чрез прекратяване) по начина, по който прави това НЛВК. РЛВК не са информирани и не са давали становище по предложените текстове. Същите не са били обект на обществено обсъждане до депозиране на законопроекта. РЛВК са самостоятелни организации със своя дейност, бюджет, имущество и наети лица. Приемането на предлаганите промени би довело до съществени затруднения, свързани с бъдещата дейност на организациите. Неприемливо е вземането на толкова решение да се извършва след първо четене на закона, още повече когато РЛВК са напълно изключени от процеса на обсъждане на предлаганите промени. Убедени сме, че това няма да доведе до подобряване на организацията в бранша, а напротив, ще срине доверието в организациите и ще намали критично мотивацията за сдружаване в бранша. Обстоятелството, че действащи организации могат да бъдат заличени със специален (браншови) закон, без да бъде потърсено тяхното становище не може да се определи като насърчаващо за производителите.

При вземане на подобно решение е важно също така да се прецени устойчивостта на организациите в сектора и да се извърши анализ, кои организации има по-добра структура, устойчивост и ефективност, каква е дейността им в полза на производителите, какво биха загубили производителите при тяхното ликвидиране, каква е степента на доверие, с която се ползват, какво са механизмите за вътрешен контрол и прозрачност в дейността и има ли възможност дейността на някоя организация да бъде компрометирана и контролирана от интересите на определени групи производители.

5. Не на последно място трябва да посочим, че предложенията на НЛВК са твърде съществени, в общата структура на закона, за да бъдат приети без обществено обсъждане..

От изложеното до тук става видно, че предложенията на НЛВК за реструктуриране на дейността на междубраншовите организации е неприемливо или най-малкото твърде спорно по отношение на неговата полезност. Очевидно подобно предложение трябва да бъде поставено на широко обсъждане в сектора, в конкуренция с други предложения и едва тогава да се вземе мотивирано решение за такава значима законодателна интервенция. В настоящия момент намираме това за недопустимо и неприемливо.

Мотивирано още веднъж заявяваме, че се противопоставяме на внесеното от НЛВК предложение за промяна на организацията на дейността на междубраншовите организации. Разговорът за структурата на организациите в сектора трябва да бъде дълъг, задълбочен и конструктивен и насочен най-вече към създаването на устойчива среда за функционирането на един наистина конкурентноспособен сектор. А убедени сме, че това

не е свързано с централизация, самоволно ликвидиране на работещи организации, намаляване на мотивацията за сдружаване и затрудняване достъпа до административни услуги.

16.11.2020

ЗА ЧЕРНОМОРСКА РЕГИОНАЛНА ДОЗАРО-ВИНАРСКА КАМАРА

Цанко Станч

